

लिंग समभाव आणि महिला सक्षमीकरण

मुख्य संपादक
डॉ. अशोक खैरवार

संपादक
डॉ. काशीराम सोनवणे
डॉ. अलिष येत्राम
डॉ. त्रिपंका मुलगांधे

अथर्व पब्लिकेशन्स

लिंग समभाव आणि महिला सक्षमीकरण
Gender Equality and Women Empowerment

© सुरक्षित

ISBN : 978-93-87129-94-8

Book No. : 603

प्रकाशक

युवराज भट्ट माळी

अथर्व पब्लिकेशन्स

धुळे : १७, देवीदास कॉलनी, वरखेडी रोड, धुळे ४२४००१.

संपर्क : ९४०५२०६२३०

जळगाव : तळमजला, ओम हॉस्पिटल, अँग्लो उर्दू हायस्कूलजवळ, ढाके कॉलनी,

जळगाव ४२५००१. संपर्क : ०२५७-२२३९६६६, ९७६४६९४७९७

ई-मेल : atharvapublications@gmail.com

वेबसाईट : www.atharvapublications.com

प्रथमावृत्ती : २० ऑक्टोबर २०१८

अक्षरजुळवणी : अथर्व पब्लिकेशन्स

मूल्य : ६९५/-

ऑनलाईन पुस्तक खरेदीसाठी www.atharvapublications.com

निजामपूर-जैताणे शिक्षण प्रसारक मंडळाचे आदर्श कला महाविद्यालय, निजामपूर-जैताणे येथे दि. २० ऑक्टोबर २०१८ रोजी झालेल्या एकदिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रातील निवडक लेख. या पुस्तकात समाविष्ट लेखांचे हक्क ज्या-त्या लेखकांकडे असून त्यांच्या मताशी मुख्य संपादक, संपादक मंडळ, प्रकाशक सहमत असतीलच असे नाही. सर्व हक्क राखून ठेवले आहेत.

२ | अथर्व पब्लिकेशन्स

- अनुक्रम -

- स्त्री-पुरुष समानतेसाठी स्त्री सबलीकरण : एक चिकित्सा १९
- प्रा.ए.बी. महाजन
- अक्कलकुवा तालुक्यातील ग्रामिण भागात..... २७
पुरुष व महिला विषमतेचे भौगोलिक अध्ययन
- प्रा.एम.एल. सावंत
- जीवनोन्नती अभियानाच्या माध्यमातून ३३
ग्रामिण महिलांचे सक्षमीकरण
- प्रा.डॉ. अरुण उखा पाटील
- राष्ट्रीय विकास आणि महिला सशक्तीकरण ३७
(मानवी हक्काच्या दृष्टिकोनातून)
- प्रा. दिलीप हरसिंग राठोड
- भारतातील महिलांचे स्थान ४१
- प्रा. वळवी उर्मिला गणेश
- 'अधांतर' या नाटकातील स्त्री प्रतिमा ४९
- प्रा. भैय्या दिलीप पाटील
- साहित्य व सांस्कृतिक क्षेत्रातील महिलांचे योगदान..... ५५
: सशक्तीकरणाचा नवा दृष्टिकोन
- प्रा.डॉ. दिलीपसिंह श. निकुंभ
- भारतीय महिलांचे घटनात्मक आणि..... ६१
कायदेशीर अधिकार व आजची स्थिती
- प्रा. दिलीप हरसिंग राठोड
- श्रीमती वैशाली गुलाबराव सावंत
- भारतातील स्त्रियांची सामाजिक स्थिती ६५
- डॉ. विश्रांती ग. मुंजेवार
- महिला शिक्षकांमध्ये संविधानात्मक आणि..... ७४
कायदेशीर अधिकारांच्या जाणीवेचा अभ्यास करणे
- डॉ. कविता साळुंके
- कु. ज्योती लष्करी

महाराष्ट्राचा प्राकृतिक भूगोल

Physical Geography of Maharashtra

| प्रा. एम. एल. सावंत |

अथर्व पब्लिकेशन्स

महाराष्ट्राचा प्राकृतिक भूगोल
Physical Geography of Maharashtra

© सुरक्षित

ISBN : 978-93-87129-98-6

Prakashan : 607

प्रकाशक

युवराज भट्ट माळी

अथर्व पब्लिकेशन्स

धुळे : १७, देवीदास कॉलनी, वरखेडी रोड, धुळे ४२४००१.

संपर्क: ९४०५२०६२३०

जळगाव : तळमजला, ओम हॉस्पिटल, अँग्लो उर्दू हायस्कूलजवळ, ढाके कॉलनी,

जळगाव ४२५००१. संपर्क: ०२५७-२२३९६६६, ९७६४६९४७९७

ई-मेल: atharvapublications@gmail.com

वेबसाईट: www.atharvapublications.com

प्रथमावृत्ती: २०१८

अक्षरजुळवणी: अथर्व पब्लिकेशन्स

मूल्य: ₹ .१५०/-

या पुस्तकातील कोणत्याही भागाचे पुनर्निर्माण अथवा वापर इलेक्ट्रॉनिक अथवा यांत्रिकी साधनांनी - फोटोकॉपींग, रेकॉर्डिंग किंवा कोणत्याही प्रकारे माहिती साठवणुकीच्या तंत्रज्ञानातून प्रकाशकाच्या व लेखकाच्या लेखी परवानगीशिवाय करता येणार नाही. सर्व हक्क राखून ठेवले आहेत.

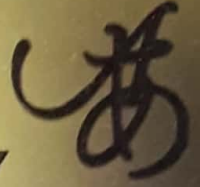
२ | अथर्व पब्लिकेशन्स

Peer Reviewed Referred and UGC
Listed Journal (Journal No. 40776)

ISSN 2277 - 5730

AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY
QUARTERLY RESEARCH JOURNAL

AJANTA

Volume-VIII, Issue-I
January - March - 2019
Marathi Part-I

IMPACT FACTOR/
INDEXING 2018 - 5.5
www.sjifactor.com

Ajanta Prakashan

CONTENTS OF MARATHI PART - I

अ.क्र.	लेख आणि लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.
२६	रयतेचा राजा छत्रपती शाहू महाराज प्रा. डॉ. सौ. सुषमा विश्वरत्न तायडे प्रा. डॉ. के. के. अहिरे	१९-१०२
२७	राजर्षी शाहू यांचा स्त्री शिक्षण विषयकय दृष्टीकोन प्रा. कल्पना व्ही. पाटील	१०३-१०६
२८	छत्रपती शाहू महाराज यांचे सामाजिक क्रांतीविषयी विचार प्रा. कांतिलाल दाजभाऊ सोनवणे	१०७-११०
२९	राजर्षी छत्रपती शाहू यांचे शिक्षणविषयक कार्य - एक अभ्यास प्रा. किशोर शिवलाल पाटील	१११-११४
३०	आधुनिक महाराष्ट्राच्या जडण-घडणीत राजर्षी शाहू महाराजांचे स्थान प्रा. कोल्हे तुकाराम त्रिबंकर	११५-११९
३१	राजर्षी शाहू महाराजांचे शैक्षणिक : ध्येय व धोरण प्रा. लक्ष्मण बैसाने	१२०-१२२
३२	राजर्षी शाहू महाराजांचे आर्थिक व सामाजिक कार्याचा भौगोलिक दृष्टीने अभ्यास प्रा. एम. एल. सावंत	१२३-१२८
३३	राजश्री शाहू महाराजांच्या सामाजिक कार्य आणि विचाराचा अभ्यास प्रा. डॉ. महेंद्र व्ही. पाटील	१२९-१३३
३४	राजर्षी छत्रपती शाहू यांची ऐतिहासिक कामगिरी प्रा. मनिष रघुनाथ करंजे प्रा. डॉ. सुनिल सी. अमृतकर	१३४-१३६
३५	राजर्षी शाहू महाराज यांची जलनीती : एक तात्वीक चिंतन प्रा. डॉ. नरवाडे बालाजी मारोतराव	१३७-१४०
३६	क्रांतीकारी युगप्रवर्तक छत्रपती शाहू महाराज आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्यातील ऐतिहासिक संबंध डॉ. पंकजकुमार शंकर प्रेमसागर	१४१-१४७
३७	राजश्री शाहू महाराजांचे शिक्षण विषयक धोरण प्रा. डॉ. पाटील संजू भटा	१४८-१५२

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

UGC Approved Journal

Multidisciplinary International E-research Journal

RECENT TRENDS IN SOCIAL SCIENCES

Organized by

N. T. V. S's

G. T. Patil Arts, Commerce and Science College,
NANDURBAR, Dist. Nandurbar - 425 412 (Maharashtra)

■ GUEST EDITOR ■

Dr. Madhulika Sonawane

■ EXECUTIVE EDITOR ■

Prof. Dr. Narendra B. Gosavi

■ CHIEF EDITOR ■

Dr. Dhanraj T. Dhangar

This Journal is indexed in :

- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmoc Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- Universal Impact Factor (UIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)
- Indian Citation Index (ICI)
- Dictionary of Research Journal Index (DRJI)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

४१	पर्यावरणीय साधन संपत्तीचे व्यापारातून महत्व व व्यवस्थापन प्रा. एम. एल. सावंत	१०९
४२	निर्वनीकरणाचे पर्यावरण व मानवावर होणारे दुष्परिणाम प्रा.डॉ. सुनिल विक्रम कुबर	११३
४३	जागरूक उपभोक्ता आणि आनंददायक ग्राहक - एक सर्वेक्षण प्रा. गंधाली अनिल चंद्रात्रे	११६
४४	भाषेच्या अभ्यासातील भाषाविज्ञानाचे योगदान प्रा.डॉ. प्रकाश अर्जुन भामरे	११८
४५	खानदेशातील आदिवासी क्रांतिकारक प्रा.डॉ. भामरे नानाजी दगा	१२१
४६	डिजिटल इंडीयाच्या काळात ग्रामिण आदिवासी ग्राहकांच्या स्थितीचा अभ्यास डॉ. डी.आर. जगताप, चसावे रामदास रमेश	१२४
४७	विपणन व्यवस्थापन आणि सामाजिक जबाबदारी प्रा. आर. एस. पाटील	१२६